

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ І ФУНКЦІЇ ДИРЕКТОРАТУ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ СУДОУСТРОЮ, СУДОЧИНСТВА І СУМІЖНИХ ПРАВОВИХ ІНСТИТУТІВ

І. Л. Черногоренко

генеральний директор Директорату правової політики в сфері судустрою, судочинства і суміжних правових інститутів Міністерства юстиції України

Минулого року реформа державного управління вийшла на новий етап розвитку: за фінансової підтримки Європейського Союзу у десяти пілотних міністерствах, включаючи Міністерство юстиції України, був запущений процес створення спеціальних підрозділів – директоратів, покликаних тримати руку на пульсі щодо змін, які відбуваються в профільних сферах. Наприкінці нинішнього літа в Мін'юсті з'явився Директорат правової політики в сфері судустрою, судочинства і суміжних правових інститутів (далі – Директорат).

Основна мета таких новацій – оптимізувати роботу щодо формування державної політики в різних сферах і поліпшити якість прийнятих урядових рішень. Особливість створення нових структурних підрозділів в тому, що їх команди формуються практично з нуля. На конкурсній основі проводиться ретельний відбір кандидатур фахівців, і ті, хто його пройшов, отримують не тільки

цікаву роботу, що відкриває можливість для професійного росту та реалізації новаторських ідей, а й гідну винагороду – конкурентну на ринку праці заробітну плату. Головні завдання і функції нашого Директорату були прописані в положенні, затвердженому наказом Міністерства юстиції України 18 серпня 2018 року. За ним у сфері компетенції Директорату – кілька напрямів:

виконання рішень, банкрутство, судова експертиза, судустрої, судочинство, адвокатура і адвокатська діяльність.

ЗАВДАННЯ НАШОГО СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ ДОСЯГЬ ГЛОБАЛЬНІ. В ЧАСТИНІ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТА БАНКУРСТВА - ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ.

Для судової експертизи ключовим завданням є визначення стратегічних напрямів організації експертного забезпечення правосуддя. У сфері судоустрою, судочинства, адвокатури та адвокатської діяльності – здійснення моніторингу та аналізу ефективності нормативно-правових актів.

Наш Директорат покликаний стати аналітичним центром Мініюсти щодо виявлення існуючих проблем і пропозицією найкращих альтернативних шляхів для їх вирішення.

Якщо ж говорити про функції Директорату, то я б виділив три ключові. Перша – розробка концепцій нових законів та інших нормативно-правових актів, а також підготовка змін для діючих актів. Друга – координація процесів залучення і використання міжнародної допомоги у профільних сферах. Третя – вивчення кола зацікавлених осіб і здійснення комунікації з основними стейкхолдерами в відповідних сферах компетенції.

Процес формування нашої команди стартував на початку жовтня нинішнього року. Фактично першим кадровим рішенням в рамках конкурсу стало моє призначення на посаду генерального директора Директорату. До цього я очолював офіс голови Верховного Суду, ще раніше працював в проектах Ради Європи, а також отримав ступінь магістра в кращій юридичній школі Лондона – Університеті Королеви Марії.

На сьогодні конкурсна комісія вже відбрала дев'ять експертів, серед яких партнери та адвокати топових юридичних фірм, представники профільних парламентських комітетів, а також експерти в сфері виконання рішень з 10-річним досвідом роботи. Наприклад, до групи з питань банкрутства приєднався Владислав Філатов, один з найвідоміших українських експертів

в цій сфері, а до складу групи з судоустрою увійшов Володимир Чабан, адвокат ЮФ «Василь Кісіль і Партнери».

Зараз ми визначаємося щодо керівників експертних груп, а також запускаємо конкурс ще на декілька вакансій державних експертів. З 23 передбачених у штаті нашого Департаменту кадрових позицій майже половина вже заповнені. Інші вакансії планується закрити до кінця року.

**ПРОЦЕС КАДРОВОГО ФОРМУВАННЯ
МАЄ ПРИНЦИПОВЕ ЗНАЧЕННЯ,
ОСКІЛЬКИ Є ВІДПРАВНОЮ ТОЧКОЮ
ДЛЯ ПЕРЕХОДУ ФУНКЦІОНАЛУ
ВІД ІСНУЮЧИХ ДЕПАРТАМЕНТІВ
МІНІСТЕРСТВ ДО НОВИХ
СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ.**

Так, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 року № 644, повноваження і функції існуючих департаментів повинні перейти до нових директоратів за умови заповнення 50% вакансій, але не пізніше ніж через шість місяців з дня призначення їх керівників.

У 2017 році в Міністерстві юстиції України вже були створені два директорати – зі стратегічного планування та євроінтеграції, а також з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності. Зазначені структурні підрозділи функціонують з кінця минулого року. Вони встигли сформувати досить сильні і перспективні команди фахівців, які вже демонструють результати своєї діяльності. Досвід роботи, накопичений цими директоратами, стане додатковою перевагою, але орієнтуватися ми будемо на наші власні досягнення. Мені дуже імponує вислів класика: «Єдина людина, з якою ви повинні порівнювати себе, – це ви в минулому. І єдина

людина, краще за яку ви повинні бути, – це ви зараз». Упевнений, що нас чекає свій шлях! Ми розуміємо, що часу на «розкачку» немає, тому маємо бути готовими включитися в роботу буквально зі старту.

Процес реформування сфери правосуддя вийшов на фінішну пряму ще в минулому році, і зараз нове законодавство, в тому числі процесуальне, проходить випробування практикою. І хоча минув лише рік, результати вже є. Нещодавно, коли був опублікований рейтинг Doing Business, стало відомо, що Україна поліпшила свої позиції в категорії «Виконання контрактів», передусім завдяки спрощенню процедури розгляду малозначних справ, піднявшись з 82-го місця на 57-е.

**ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ
НОВИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ КОДЕКСІВ,
БЕЗУМОВНО, МОЖЕ СТАТИ ПРЕДМЕТОМ
НАШОГО АНАЛІЗУ, АДЖЕ ЗАВДАННЯМ
ДИРЕКТОРАТУ Є МОНІТОРИНГ
ВПРОВАДЖЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ
АКТІВ У СФЕРІ СУДОЧИНСТВА.**

Якщо говорити про інструменти аналізу, то відповідно до нашого положення Директорат може проводити консультації із зацікавленими сторонами, досліджувати статистичні дані, звернення державних органів і звернення громадян, отримувати від органів державної влади, підприємств та організацій необхідні для аналізу матеріали, документи тощо.

Головною метою проведення цьогоорічної кампанії з судового реформування стало прагнення законодавця відновити довіру до судової влади.

Категорія «довіра до судової системи» була, є і буде ключовою, коли йдеться про ефективність су-

дової реформи. У той же час вона може стати і предметом маніпуляцій. Перш ніж наголошувати на проведенні моніторингу судоустрою, ми повинні бачити повну картину його основних показників. Тільки комплексний підхід може дати чітке розуміння, чи вписується критерій «рівень довіри до судової системи» за своєю конкретикою в канву моніторингу судоустрою чи ні. Думаю, що відповідь на питання про необхідність моніторингу рівня довіри громадян до вітчизняної Феміди повинна згенерувати відповідна профільна експертна група Директорату. Більш того, ми повинні розуміти кінцеву мету подібного дослідження, а саме – чи стане моніторинг рівня довіри до судової системи засобом реалізації тих функцій Директорату, які чітко визначені в його положенні.

Що стосується завдань Директорату з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності, можу запевнити: в разі виникнення найменшого сумніву щодо дублювання функцій між директоратами я особисто ініціюватиму проведення консультацій з метою уникнення паралельного виконання однакових задач двома різними структурними підрозділами Мін'юсту. ■

Одне із завдань очолюваного мною директорату – підготовка концепцій законів та інших нормативно-правових актів. Структура директорату не дозволяє говорити про пріоритети в окремих напрямках, адже наш підрозділ складається з чотирьох експертних груп, кожна з яких повинна займатися своїм напрямом – виконанням рішень, банкрутством, судовою експертизою і судоустроєм відповідно. Отже, всі ці напрями для нас є пріоритетними. Які законодавчі зміни ми плануємо ініціювати найближчим часом, говорити зарано. До питання про розробку конкретних законодавчих змін буду готовий повернутися після проведеного директоратом аналізу стану справ в зазначених чотирьох сферах, виявлення основних проблем і презентації альтернативних шляхів їх вирішення. Розуміючи, що іноді швидкість – ворог якості, першочергово будемо спиратися на максимальну ефективність нашої діяльності, щоб виправдати надії, які були покладені на представників нової генерації державних службовців в рамках реформи державного управління.